

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/247080,Uroczystosc-upamietniajaca-skazanych-przez-komunistow-dzialaczy-WiN-i-PSL-Krakow.html>
04.09.2026, 07:14

Uroczystość upamiętniająca skazanych przez komunistów działaczy WiN i PSL - Kraków, 10 września 2026

10 września 2026 r. przypada 79. rocznica wydania wyroku w tzw. procesie krakowskim (1947). Skazano w nim działaczy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Proces miał charakter pokazowy i był elementem kampanii propagandowej mającej skompromitować antykomunistyczną opozycję polityczną.

10.09.2026

Oddział IPN w Krakowie zaprasza na uroczystość poświęconą działaczom WiN i PSL - ofiarom komunistów, która odbędzie się 10 września 2026 r. przy tablicy pamięci na ul. Senackiej. Początek o godz. 10.00. W programie złożenie kwiatów i zapalenie zniczy. Tablica umieszczoną jest na ścianie budynku zajmowanego dziś przez Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Po II wojnie światowej urzędował tam m.in. komunistyczny Wojskowy Sąd Rejonowy, skazujący żołnierzy i działaczy niepodległościowej konspiracji.

Proces krakowski działaczy WiN i PSL

10 września 1947 r. w Krakowie skazano członków Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Komunistyczny Wojskowy Sąd Rejonowy uznał, iż na karę śmierci zasłużyli działacze WiN: Franciszek Niepokólczycki (prezes II Zarządu Głównego WiN), Alojzy Kaczmarczyk, Józef Ostafin, Walerian Tumanowicz, Edward Bzymek, Jan Kot, Eugeniusz

Ralski i Wiktor Langner. Na dożywotnie więzienie skazano Mirosława Kowalskiego, na 15 lat Karola Buczka i Henryka Müncha, na 10 - Stanisława Mierzwę, Karola Starmacha i Stefana Ralskiego, na 6 - Mieczysława Kabata, na 5 - Tadeusza Wilczyńskiego. Jerzego Kunce uniewinniono.

Bolesław Bierut zamienił Niepokólczyckiemu, Ralskiemu, Kotowi oraz Langnerowi karę śmierci na dożywocie, a Bzymkowi na 15 lat więzienia. Większość skazanych wyszła na wolność dopiero w czasie odwilży 1956 r., natomiast Kaczmarczyka, Ostafina i Tumanowicza stracono w więzieniu przy ul. Montelupich 13 listopada 1947 r.

[Poprzedni Strona](#)

Kraków

Zapowiedź